

SENAT Danas odluka o statusu Hrvatskih studija

"Degradiraju nas u sveučilišni odjel, što je štetno i neodrživo"

Umjesto trenutačnog statusa Sveučilišnog centra, Hrvatski studiji bit će sveučilišni odjel

piše Mirela Lilek

Na današnjoj bi sjednici Senat Sveučilišta u Zagrebu trebao dobiti odluku o promjeni statusa Hrvatskih studija. Umjesto dosadašnjeg sveučilišnog centra, HS bi trebao postati prvi sveučilišni odjel, što dio profesora i studenata smatra degradacijom.

- Nisam zadovoljna promjenom statusa jer smo po svemu zasluzili biti fakultet. Ovo je degradacija. Odjel je nešto što je sveučilišnim statutom nejasno definirano. Unutar Sveučilišta ne postoji nijedan odjel - kaže Tamara Tvrtković, izvanredna profesorica Hrvatskih studija. Budući da na HS-u trenutačno postoji osam odjela iz različitih znanstvenih područja, po njima je promjena praktički neodrživa, jer prema Statutu zaposlenici sveučilišnog odjela pripadaju samo jednom području.

- Pitanje je i zašto se gubilo vrijeme i čekalo da postanemo fakultet, što nam je više puta i obećano, da

Voditelj HS-a Josip Talanga smatra da je ovo prijelazni period i nuda se da će Hrvatski studiji na kraju postati fakultet

IMUNOLOŠKI ZAVOD Propao radni sastanak

Sindikalisti otišli jer ih nije primio sam ministar

Sindikalisti Željko Klaus, v.d. Samostalnog sindikata radnika u djelatnostima energetike, kemijske i nemetalni i Lidiya Jagarincev, povjerenica Sindikata iz Imunološkog zavoda, juče su odbili razgovarati o mogućem rješenju u toj ustanovi, jer ih nije primio ministar Milan Kujundžić već su to namjeravali učiniti državni tajnik Željko Plazonić i pomoćnice Ružica Palić Kramarić te Delfa Radić Krišto.

Ministar nam je rekao da ga to čudi jer je interes svih da se ova situacija konačno riješi. Na žalost, kažu u Ministarstvu, sindikalisti su bili nezadovoljni i nisu željeli sastanak nego su napustili zgradu ustvrdivo da je njihov jedini sugovornik za rješavanje problema Imunološkog, isključivo ministar. Ministarstvo navršava da su uz državnog tajnika i pomoćnicu na sastanku trebali biti stručnjaci koji su dobro upućeni u problem. **G. Jureško**

NOVI PROJEKT Na čelu međunarodnog konzorcija

FER za razvoj "zgrada s mozgom" nagraden sa 3,8 milijuna eura

Ekipa sa zagrebačkog fakulteta predvodi timove iz šest zemalja, kojima je cilj razvoj algoritama za pametno upravljanje zgradama

piše Tomislav Novak

Pametne zgrade kojima umjesto ljudi upravlja prediktivni računalni algoritam i unrežava ih kako bi postale energetski efikasne cilj su novog međunarodnog istraživanja koje u šest zemalja pokreće zagrebački Fakultet elektrotehnike i računarstva.

"Smart Building-Smart Grid-Smart City" ili, pojednostavljeno, 3Smart ime je projekta koji je službeno predstavljen jučer, a za koji je međunarodni konzorcij predvođen FER-om dobio čak 3,8 milijuna eura na Interreg Dunav natječaju.

3Smart jedini je od 60 prijavljenih projekata iz Hrvatske koji je odabran za taj natječaj, a između njih 54 iz cijele dunavske regije kojima je financiranje na kraju održano upravo FER-ov ima najveći budžet.

ŠTEDNJA I ENERGIJE - Želimo prediktivno upravljati komercijalnim zgradama uz pomoć našeg sustava povezivati ih s energetskim mrežama, a onda i na razini cijelih gradova - kaže Mario Vašak, voditelj i idejni začetnik 3Smart, šef Laboratorija za sustave obnovljivih izvora energije (LARES). Na projektu će raditi i duće dvije i pol godine. O čemu je točno riječ?

Pojednostavljeno, na FER-u razvijaju digitalni mozak koji će predviđati i upravljati potrošnjom energije u komercijalnim zgradama umjesto ljudi. Pritom će u obzir uzmati i vanjske faktore, vremenske uvjete, tarife distributeru, s njima se koordinirati i postati energetski efikasni.

Većina poslovnih zgrada, naime, danas je opremljena sustavima grijanja i hlađenja kojima mogu upravljati i zaposlenici, što znači da kad im je hladno ili vrueće sami mijenjaju temperaturu i tako zapravo stvaraju veće troškove jer to rade ili istovremeno ili nekoordinirano.

Vaškov tim već je kroz IPA projekt ENHEMS Buildings uspješno testirao drugačije, pametno upravljanje zgradama, i to na dva kata svog neobodnog. Oni su se isključili iz postojećeg sustava grijanja i hlađenja i preuzeli kontrolu nad uvjetima u zgradi, a da time nisu utjecali na komfor ili svijest ljudi unutri. Već tada su potvrdili, a da nisu radikalno mijenjali temperature, mogućnost ušteda od 15 do 20 posto u energiji i ekonomski učinku koji dosežu više od 40 posto ušteda.

- Kako to radimo? Prvo se neinventivno priključimo na postojeći sustav zgrade i preko komunikacijske mreže podatke povlačimo u

Voditelj i začetnik projekta Mario Vašak u vjetroturbini i s timom (gore)

centralnu jedinicu ili cloud, a kad doznamo koji je toplinski model zgrade, uz pomoć matematičkih optimizacija predviđamo potrošnju energije koju bi, recimo, mogli najaviti distributeru, a da ljudi u zgradama ne osjeće razliku - objasnjava Vašak.

Takve pametne zgrade moguće su međusobno povezivati u mrežu, pa čak i u cijele grade, i jezgra su onog što se danas naziva Smart City strategijom. Učinci će se mjeriti u čak šest zemalja.

U Hrvatskoj to rade FER i HEP zajedno, u Sloveniji su partneri općina Idrija i tvrtke Eg i Elektro Primorska, u Austriji samoodrživa općina Strem, gdje je kao pokupni kunci odabran jedan moderni

FER-ov projekt povezuje Austriju, Sloveniju, Srbiju, Madarsku i BiH, ali pamet i tehnologija dolaze iz Hrvatske

starački dom, a u Madarskoj su partneri Sveučilište u Debrecenu i distributer struje E.ON. Za to vrijeme isti projekt provodit će se i na Sveučilištu u Mostaru u suradnji s tamоšnjom Elektroprivredom, a u Srbiji je nositelj projekta Fakultet strojarstva u Beogradu.

Međutim, možak 3Smart projekta je FER s kojeg dolaze ideja i tehnologija.

INOVACIJSKI CENTAR - Najjače oružje koje imamo je tehnologija i zato moramo dokazati da ona funkcioniра. Time ćemo možda potaknuti i promjeniti zakonske regulative koja bi omogućavala ovakve inovativne modele opskrbe energijom - kaže Vašak. A onda ključnu ulogu preuzima Inovacijski centar "Nikola Tesla" (ICENT) koji bi tehnologiju trebao pretvoriti u proizvode i usluge.

- A transfer znanstvenih projekata u komercijalne proizvode, što ICENT obavlja za ključne gospodarske sektore, ključ je razvoja zemlje - zaključuje Vašak.